
 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2024-3-61-69>

 <https://orcid.org/0000-0003-1482-488X>

ПОДОЛЯК Михайло

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов імені Я. Яреми, Львівський національний університет Ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Ґжицького
e-mail: misha.podol@gmail.com

УДК 378.147:378.13:811.111(045)

МЕТОД КЕЙСІВ ТА ПРОЕКТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Висвітлено сучасні розвідки у сфері використання методу кейсів та методу проектів у ЗВО та здійснено аналіз наукової літератури на тематику.

Проаналізовано визначення поняття методу кейсів та методу проектів у процесі навчання іноземної мови за професійним спрямуванням.

Досліджено основні складові елементи методу кейсів та проектів, зокрема: роль студентів та викладачів, використання сучасних ІКТ у процесі використання цих методів.

Визначено поняття кейсів та проектів як результатів використання цих методів.

Висвітлено основні переваги та недоліки при використанні методу кейсів та методу проектів у навчанні іноземної мови.

Окреслено основні проблеми, які можуть виникати при впровадженні цих методів та шляхи їх вирішення. Проведено опитування студентів стосовно навчання за методом кейсів та проектів та визначено їх переваги.

Запропоновано рішення та пропозиції стосовно кращого та ефективнішого впровадження методу кейсів та проектів. Розглянуто актуальність використання цих методів при навчанні іноземних мов у ЗВО України.

Ключові слова: метод кейсів; метод проектів; навчання іноземної мови; мотивація студентів; ефективність навчання.

Постановка проблеми. Сучасний університет повинен забезпечити студентів необхідними знаннями та навичками. Серед основних навичок сучасного фахівця вважаємо вміння спілкуватися іноземною мовою на професійному рівні. Таке вміння забезпечує предмет "Іноземна мова за фаховим спрямуванням", яка поєднує в собі елементи іноземної мови та фахової термінології. Вміння спілкуватися на професійну тематику – складне завдання, яке вирішують викладачі іноземної мови, використовуючи різноманітні сучасні методи та практики навчання. Серед таких варто зазначити метод проектів та кейсів, які останнім часом здобувають все більшу популярність не лише у світі, а й в Україні також.

Ми пропонуємо розглянути метод проектів та кейсів у комплексі, оскільки, на нашу думку, вони гармонійно взаємоповнюють один одного. За допомогою методу проектів студенти вивчають, досліджують та опановують навчальний ма-

теріал, здобувають необхідні навички та вміння; використовуючи метод кейсів, студенти перевіряють здобуті знання та навички на практиці, вирішуючи різноманітні навчальні завдання та проблеми. Таким чином метод проектів виступає тут в якості навчального процесу, а метод кейсів – як метод контролю та перевірки знань.

Мета статті полягає у визначенні ефективності методу кейсів та методу проектів при вивченні професійної іноземної мови.

Огляд результатів, дотичних до теми статті. Проблематика методу кейсів та проектів є відомою досить давно. Багато зарубіжних науковців досліджують використання кейсів та проектів в освітньому процесі. В Україні ці методи набули популярності зі здобуттям незалежності. Поняття та використання методу кейсів та проектів у викладанні іноземних мов в університетах в Україні досліджували такі науковці: О. Медкова, О. Альошина, І. Гунько, О. Волошина, І. Зоренко, І. Щербина та інші. Зарубіжні наукові також детально вивчають проблематику використання методу проектів та кейсів у вивченні іноземних мов. Дж. Акрідж, К. Харлінг, А. Гесс, К. Катеріне, К. Мерсет, Е. Віллок та інші висвітлюють особливості використання методу кейсів в освітньому процесі; Дж. Фішер, Е. Касі, А. Маргаріда, Н. Нікуліна, К. Роель досліджують застосування кейс методу та методу проектів у процесі навчання іноземної мови.

Теоретичний аспект (методологія) дослідження. Розпочати пропонуємо з визначення поняття методу проектів. С. Щербина розглядає метод проектів як дидактичну категорію з метою оволодіння теоретичними або практичними знаннями шляхом детальної розробки та вивчення проблеми, яка має завершитися практичним результатом (Щербина, 2014). Таким чином дослідниця визначає проектне навчання. Беручи до уваги вивчення іноземної мови дослідниця визначає метод проектного навчання таким чином: «Комплекс методів, який дозволяє студентам оволодіти іншомовним матеріалом у процесі виконання індивідуальних завдань». Проте такі

індивідуальні завдання мають бути складовими групових завдань, тобто проект має виконуватися в групі. Висвітлюючи особливості методу проектів, дослідниця виокремлює дві характеристики: робота в малих групах з метою пошуку вирішення практичного рішення та завдання, які виходять за рамки навчальної програми. Таким чином метод проектів вважаємо груповим методом навчання студентів.

Варто зазначити, що проектне навчання не лише є формою кооперативного навчання, а й при його впровадженні широко використовується принципи комунікативного підходу до навчання. С. Щербина наголошує, що у проектному навчанні активно використовуються такі лінгвометодичні принципи комунікативного підходу: практична спрямованість, використання максимальної кількості каналів прийому інформації та мотивація студентів (Щербина, 2014).

Також Н. Годованець стверджує, що під час роботи над проектом студенти використовують різні вміння та навички комунікативного навчання (Годованець, 2014, с. 47–48). Вони працюють з текстами та вчать шукати, аналізувати та узагальнювати інформацію. У проектному навчанні, за словами вченої, студенти використовують не лише вербальні засоби вираження думок, а й ілюстративні. Особливістю методу проектів, за словами В. Редько, полягає у тому, що процес діяльності супроводжується постійним комунікуванням учасників групи поміж собою (Редько, 2011, с. 34).

Проте метод проектів не обмежується лише комунікацією студентів поміж собою. Він також передбачає пошук, аналіз та систематизацію, необхідної для виконання проекту, інформації. І. Свириденко підкреслює, що у межах проектного навчання студенти виконують пошукову навчально-пізнавальну діяльність, створену педагогом (Свириденко, 2016).

І. Зоренко та І. Щербина зауважують, що суть проектної технології полягає у стимулюванні інтересу учнів до певних проблем, розв'язання яких вимагає необхідних теоретичних та практичних знань (Зоренко, Щербина, 2010, с. 290).

Таким чином метод проектів полягає у спільному, груповому пошуку, аналізі та систематизації необхідної інформації, з метою вирішення поставленого викладачем завдання чи проблеми, шляхом створення відповідного проекту. Звідси логічно виникає наступне питання, а саме визначення поняття проекту. Зазначимо, що проектом вважаємо кінцевий результат методу проектів.

О. Коломинова та С. Роман зазначають, що проектне навчання у вивченні іноземної мови передбачає створення та захист кінцевого продукту навчання – проекту (Коломинова, Роман, 2010, с. 41). Вчені пояснюють проект як кінцевий продукт проектного навчання, який має матеріальне втілення. Дослідники розрізняють мініпроекти та довгострокові проекти, індивідуальні й групові проекти. Натомість У. Науменко виділяє такі види проектів: монопроекти, колективні, усно-мовні, видові, письмові та інтернет проекти (Науменко, 2018). Проект, за І. Зоренко та І. Щербина, це робота, що самостійно планується та реалізується учнями (Зоренко, Щербина, 2010, с. 290).

Таким чином вважаємо, що проект має бути результатом самостійної діяльності студентів, спрямований на вирішення питання чи завдання, поставленого викладачем, бути відповідно оформленим та представленим на занятті.

Таким чином проект є основним результатом методу проектів. Проте для досягнення цього результату слід враховувати певні вимоги. Вони стосуються доцільності, актуальності, предметності проекту, зацікавленості студентів у роботі над ним. О. Коломинова та С. Роман зазначають, що при створенні навчально методичного комплексу для методу проектів необхідно враховувати такі вимоги: фокус на якості засвоєності навчальних матеріалів, цікавість для учнів, інтегративність та міжпредметність (Коломинова, Роман, 2010, с. 43).

У. Науменко підкреслює, що при розробці та впровадженні методу проектного навчання слід брати до уваги зацікавленості та інтереси студентів (Науменко, 2018, с. 119). І. Зоренко та І. Щербина підкреслюють, що метод проектів мусить мати такі вимоги для його організації: значущість проблеми та передбачуваних результатів, самостійна та групова діяльність учнів, структурування змістовної частини проекту та використання дослідницьких методів (Зоренко, Щербина, 2010, с. 291).

Оскільки ми вирішили розглянути метод проектів в парі з методом кейсів, вважаємо доцільним висвітлити поняття методу кейсів. Його вперше було застосовано у Гарвардській школі бізнесу у 1924 році. З того часу метод кейсів широко почали використовувати викладачі університетів у різних куточках світу. Також, після багатьох прикладів успішного використання цього методу, він став об'єктом дослідження науковців. Особливу увагу йому також приділяють і українські науковці.

І. Свириденко пояснює, що метод кейсів полягає у використанні випадків для спільного аналізу, обговорення та вироблення рішень студентами з певної дисципліни (Свириденко, 2016). О. Сапожникова вбачає суть кейс методу у розгляді конкретних практичних ситуацій для спільного аналізу, обговорення та розв'язання студентами певної професійної сфери (Сапожникова, 2015, с. 356).

Деякі науковці зазначають, що метод кейсів є активним методом навчання. Т. Фоменко пояснює кейс метод як метод активного ситуаційного аналізу через вирішення завдань. В основі цього методу, за словами дослідниці, лежить опис конкретної професійної діяльності або реальний професійний процес у реальних умовах (Фоменко, 2019, с. 210). Це дає змогу поставити студентів на місце фахівця, який повинен вирішити дану проблему. Також кейс метод повинен мати певні фахові предметні знання, для вирішення проблеми.

І. Романов розглядає кейс метод як «...техніку активного навчання, яка полягає у використанні конкретних учбових ситуацій при організації процесу навчання, націлену на формулювання проблеми і пошук варіантів її вирішення з наступним аналізом на навчальних заняттях». (Романов, 2017, с. 529)

Також і Г. Ахметова пояснює метод кейсів як активний метод навчання, який вимагає активної участі студентів. Він надає студентам можливість використовувати власні знання для вирішення різних проблем та адаптуватися до реальних професійних ситуацій (Akhmetova, 2019, р. 93). Кейс метод, за словами дослідниці, поєднує два елементи: кейс та обговорення кейсу.

І. Гунько та О. Волошина пояснюють, що метод кейсів належить до методів активного, проблемного та ситуативного навчання. Це опис практичної ситуації, що колись відбулася (Гунько, Волошина, 2021, с. 76).

Л. Байдак розглядає кейс метод як метод активного навчання на основі реальних ситуацій, який спрямований на вивчення конкретних знань та умінь (Байдак, 2019).

К. Харлінг та Дж. Акрідж розглядають кейс метод як спеціалізований тип обговорення, навколо якого побудовано роботу студентів (Akridge, Harling, 1998, р. 2). Таке обговорення описує ситуацію, яку потрібно розв'язати. Дослідники зазначають, що студенти вирішують кейс вдома, під час приготування до заняття, а потім працюють з іншими учнями в класі під

керівництвом викладача, щоб прийти до рішення, яке здається найкращим. Н. Мансур та С. Хусейн зазначають, що в першу чергу кейс метод є орієнтованим на завдання. Завдання в ньому полягає спочатку в розв'язанні проблеми на основі використання іноземної мови та знань з фахових предметів (Al-Mansour, Syed, 2014, р. 162).

К. Роел підкреслює, що кейс метод дозволяє викладачам впроваджувати комунікативний підхід у вивченні іноземної мови (Roell, 2019, р. 24–25). Дослідниця наголошує, що його найкраще застосовувати при вивченні предмету «Іноземна мова за професійним спрямуванням», що дозволить поєднати вивчення іноземної мови і фахових предметів.

Варто зазначити, що метод кейсів також широко використовується при вивченні іноземної мови. І. Форостюк зазначає, що метод кейсів у викладанні іноземної мови призначений для того, щоб помістити студентів у симульовані ситуації, пов'язані з їхньою майбутньою професійною діяльністю (Форостюк, 2020). Мета цього методу полягає у мотивуванні студентів говорити іноземною мовою під час вирішення таких проблем.

Серед ознак кейс методу К. Девіс та Е. Вілкок відзначають наступні: кейси надаються викладачами, але їх вирішують студенти; викладач виступає фасилітатором; фокус на менеджменті кейсу, а не чітких способах його вирішення; студенти мають мати необхідні знання для вирішення проблеми (Davis, Wilcock, 2018).

І. Романов стверджує, що суть методу кейсів полягає у тому, що група студентів, вивчивши та проаналізувавши представлену ситуацію, намагаються запропонувати варіанти вирішення даної проблеми і повний алгоритм розвитку подій (Романов, 2018, с. 99).

Змістом кейсів, за Т. Фоменко, можуть бути різноманітні фахові тексти, статті, відео та аудіо матеріали (Фоменко, 2019, с. 211). А. Гесс зазначає, що якісні кейси базуються на реальних проблемах та рішеннях цих проблем. Ідеальними кейсами є ті, які не мають досконалого рішення. Вони можуть бути короткими або довгими, з графіками, фінансовими звітами, історичними даними, технічною інформацією тощо (Guess, 2014).

Подібне знаходимо і в статті Г. Ахметової, де дослідниця зазначає, що кейс має базуватися на реальних минулих або теперішніх подіях. Він повинен відповідати таким вимогам: має мати розв'язання; відповідний рівень складності; має бути актуальним; має ілюструвати типову ситу-

ацію; провокувати дискусію; розвивати аналітичне мислення (Akhmetova, 2019, р. 93).

Також і за О. Сапожниковою кейс має бути актуальним, ілюструвати типову ситуацію, розвивати аналітичне мислення, провокувати дискусію та мати декілька вирішень (Сапожникова, 2015, с. 357).

Таким чином кейсом вважаємо подію або ситуацію, яка відбулася у реальному житті, і яку розв'язали відповідні фахівці; важливим нюансом тут є той факт, що цю подію або ситуацію можна використовувати в навчальному процесі при підготовці майбутніх фахівців. На нашу думку важливими ознаками кейсу мають бути: реальність та практичність, можливість впровадження в навчальний процес, здатність спровокувати у студентів аналітичне мислення та пошук необхідної інформації для його вирішення, цікавість та інформативність кейсу. Виходячи з цього, основну мету кейсу вбачаємо у практичній підготовці майбутніх фахівців.

Розглянувши поняття методу кейсів та методу проектів, пропонуємо дослідити ефективність обох методів. Розпочати варто з методу проектів, оскільки його вважаємо початковим у нашому експериментальному навчанні (метод проектів та метод кейсів). Варто зазначити, що багато українських та світових дослідників вивчали питання ефективності методу проектів. Так, І. Зоренко та І. Щербина серед переваг методу проектів перераховують: формування самостійної, творчої особистості, органічна та повна узгодженість з навколишнім життям, різноманітними інтересами учнів (Зоренко, Щербина, 2010, с. 290).

У. Науменко зазначає, що перевагами використання методу проектів є розвиток активного самостійного мислення учнів та орієнтація їх на спільну дослідницьку діяльність (Науменко, 2018, с. 118).

Головною перевагою методу проектів В. Редько вбачає у розвитку комунікативної діяльності у студентів (Редько, 2011, с. 35). Серед переваг методу проектів Н. Годованець виділяє: розвиток самостійного навчання та самоконтролю, розвиток навичок командної роботи, пошуку, збору та аналізу необхідної інформації, розвиток творчих здібностей (Годованець, 2014, с. 48).

І. Свириденко підкреслює, що використання проектних технологій позитивно впливає на розвиток у студентів пошуково-дослідницьких, комунікативних, технологічних, інформаційних компетенцій, формує креативність, стимулює інтелектуальну активність, розвиває комунікативні вміння, допомагає формувати міжпред-

метні зв'язки, вчить використовувати інформаційно-телекомунікаційні технології, допомагає оволодіти навичками роботи в групі, формує соціальну мобільність (Свириденко, 2016).

Довівши, що безперечно метод проектів є ефективним у вивченні не лише нового навчального матеріалу студентами, а й в отриманні навичок професійної іншомовної комунікації, вважаємо за необхідне дослідити також і переваги та ефективність методу кейсів.

К. Харлінг та Дж. Акрідж зазначають, що кейси надають контекст для кращого розуміння інформації та її застосування у практиці. Цей метод, за словами дослідників, розвиває здатність студентів обґрунтовувати свою думку завдяки аналізу, пошуку та обговоренню отриманої інформації та знаходити вірне рішення. Серед переваг методу кейсів науковці виокремлюють дві основні: забезпечення активного навчання через представлення практичного завдання та розвиток навичок практичного застосування знань (Akridge, Harling, 1998, р. 1).

Подібне знаходимо у статті Г. Ахметової, в якій дослідниця заявила, що позитивним ефектом застосування методу кейсів є розвиток професійних знань та умінь у студентів; вироблення аналітичних навичок та розвиток здатності використовувати здобуті знання. Також О. Медкова (Медкова, 2015) підкреслює, що завдяки використанню методу кейсів реалізуються усі практичні знання, а також вміння прогнозувати ситуації, вести комунікацію, відстоювати свою думку та погляди, переконувати інших учасників бесіди, аналізувати та робити висновки (Akhmetova, 2019).

О. Сапожникова зазначає, що під час роботи над кейсом студенти вдосконалюють навички виявляти та розв'язувати проблему з припущеннями і висновками, аналізувати інформацію, оцінювати альтернативи, ухвалювати рішення, слухати та розуміти інших людей (Сапожникова, 2015, с. 356-357).

Стосовно використання методу кейсів у вивченні іноземної мови, то К. Роель виокремлює такі переваги: кейс метод створений для вдосконалення професійних навичок, а мова слугує в цьому випадку як комунікатором; мовні навички в цьому методі поєднуються з професійними; інтеграція різних мовних навичок; студенти можуть генерувати свої власні кейси; ефективніше використання ІКТ (Roell, 2019, р. 25).

К. Боні зазначає, що кейс метод підвищує знання студентів, особливо під час екзаменів (Bonney, 2015, р. 23).

І. Романов зазначає, що перевагою кейсів є можливість ефективно поєднувати теорію та практику (Романов, 2018, с. 98). Метод кейсів при вивченні іноземної мови, за словами дослідника (Романов, 2018, с. 100), створює необхідне мовне середовище і мотивує студентів використовувати іноземну мову для практичного професійного спілкування, сприяє розвитку усіх видів мовленнєвої діяльності, допомагає формувати навички ділового спілкування, аналітичних, творчих та соціальних навичок. Також дослідник зазначає, що метод кейсів при вивченні іноземної мови містить усі види мовленнєвої діяльності (Романов, 2017, с. 530).

Н. Мансур та С. Хусейн зазначають, що метод кейсів при вивченні іноземної мови розвиває комунікативні та кооперативні навички у студентів (Al-Mansour, Syed, 2014, р. 163). А. Байдак зазначає, що перевагою методу кейсів є можливість наблизити мовленнєву діяльність до реальної комунікації (Байдак, 2019). Г. Ахметова підкреслює, що метод кейсів є особливо ефективним, коли він йде в парі з поясненням певної концепції або аналітикою, яка застосовується до кейс (Akhmetova, 2019, р. 95).

Також варто зазначити, що загалом студенти позитивно відгукуються про використання методу кейсів та методу проектів. А. Ядав та ін. дослідивши 101 факультет у коледжах та університетах США та Канади, зазначають, що студенти загалом позитивно сприймають використання методу кейсів у навчальному процесі. Особливо зросла активна участь студентів у навчальному процесі (Yadav, et al., 2007, р. 36). Також у дослідженні К. Боні знаходимо, що 81% опитаних студентів відповіли, що метод кейсів значним чином вдосконалив їхнє знання (Bonney, 2015, р. 24).

Результати дослідження. Підтвердивши ефективність методу кейсів та проектів, ми також вирішили дослідити відгуки студентів стосовно використання методу проектів та кейсів у навчанні предмету "Іноземна мова за професійним спрямуванням". Ми розглядаємо ці два методи в органічному симбіозі, кожному з якого виділена чітка роль, яка, проте, веде до спільного результату. Так, методу проектів ми визначили роль пояснення нового матеріалу, а методу кейсів – контролювального.

Суть нашого впровадження цих двох методів полягає у наступному. Завдяки методу проектів викладач пояснює спеціалізовані теми з фахових предметів іноземною мовою. Студенти, об'єднавшись в групи по 4-5 осіб заздалегідь, працюють

над проектом, який знаходить в межах пояснювальної тематики. Розробивши спільний проект, студенти його презентують та захищають. Опісля ми починаємо використовувати метод кейсів. Так, на цю ж тему студентам даються спеціально зроблені проблеми, які вони колективно, групи поділені по-новому, мають вирішити. Уся інформація лежить у межах однієї навчальної теми, як при використанні методу проектів, так і при використанні методу кейсів. Таким чином студенти спочатку опановують здебільшого теоретичний матеріал, а опісля розв'язують практичні проблеми, використовуючи вже здобуті знання та навички. Варто також зазначити, що уся комунікація, в групі поміж собою, з викладачем, відбувається іноземною мовою.

Використовуючи ці два методи в поєднанні студенти здобувають необхідні знання не лише з професійної іноземної мови (вивчають професійні терміни, спілкуються й роблять презентацію іноземною мовою), а й отримують та вдосконалюють важливі соціально-комунікативні навички або так звані *soft skills*. Так, під час нашого дослідження студенти навчилися здійснювати пошук та аналіз необхідної інформації, її систематизацію, робити презентації іноземною мовою на фахові теми, працювати в команді та керувати власним часом.

Для кращого розуміння нашої концепції спільного використання методу проектів та методу кейсів іноземною мовою, пропонуємо розглянути перебіг нашого дослідження на практиці та внести свої пропозиції та рекомендації стосовно використання цих методів при вивченні фахової іноземної мови.

Розпочинали ми роботу над впровадженням методу проектів та кейсів з розроблення навчальних матеріалів. Разом з викладачами профільних дисциплін ми розробляли теми та завдання для проектів, підшукували необхідні теоретичні матеріали, лексику та граматичні теми. Загалом ми старалися використовувати принципи роботи методу CLIL (Content and Language Integrated Learning) або предметно-мовне інтегроване навчання, яке ми в подальшому будемо розглядати детальніше. При цьому варто наголосити, що проекти та кейси для дисципліни "Іноземна мова за професійним спрямуванням" слід підготувати спільно з викладачами профільних дисциплін. Також великою перевагою буде дублювання тем з профільних предметів при вивченні іноземної мови. Наприклад, якщо студенти вивчають з предмету «Акушерство» масити, тоді ефективно буде продублювати, з використанням методу

проектів та кейсів, цю ж тему іноземною мовою.

Наступним етапом є робота над самим проектом в аудиторії разом зі студентами. Перед представленням завдань для проекту викладач повинен надати студентам усю необхідну теоретичну інформацію по цій темі, в парі з відповідною професійною лексикою та граматику. Презентація нового матеріалу слід робити з використанням ІКТ, відео та аудіо матеріалів, картинок, професійних сучасних текстів тощо. Важливою характеристикою навчальних матеріалів має бути наочність. Варто зазначити, що новий матеріал не повинен повністю покривати тему, тобто даємо приблизно 70-80% необхідної інформації, а студенти решту шукають самостійно. Потім викладач ділить студентів на окремі групи (4-5 осіб) та визначає ролі в кожній з них. Над проектами студенти працюють в аудиторії та вдома. Самостійно здійснюють пошук нової інформації, а на занятті – її систематизацію. Самостійно роблять презентацію. На занятті – її представляють та захищають. З власного досвіду рекомендуємо, щоб проект тривав приблизно 5-6 занять або 2-3 тижні. Опісля презентації проекту кожною з груп варто запитатися студентів про відгук та рефлексії стосовно їхньої роботи над проектом.

Після успішної реалізації методу проектів, переходимо до використання методу кейсів. Кейс, як і проект, рекомендуємо розробляти також з викладачами профільних дисциплін з можливим дублюванням тем з профільного предмету та іноземної мови. Таким чином студенти, опанувавши навчальний матеріал українською мовою, зробивши проект по ньому іноземною мовою, краще зможуть розв'язати проблему. Кейси складаємо з використанням сучасного досвіду, новітніх методик його вирішення та практичності. Рекомендуємо брати кейси з практичної праці або досвіду відповідних фахівців.

Розробивши кейс, представляємо його кожній з груп в аудиторії і ставимо завдання – вирішити проблему ефективним способом. Кейси рекомендуємо студентам давати на вирішення самостійно, а на аудиторному занятті розбираємо їх разом та перевіряємо правильність запропонованих рішень. Важливо, щоб під час аудиторних занять студенти разом шукали рішення цих кейсів та обговорювали усі можливі варіанти іноземною мовою. Також рекомендуємо, щоб уся комунікація, студент-студент, студент-викладач, здійснювалася лише іноземною мовою. На нашу думку, на кожний кейс доцільно виділяти 2-3 заняття або 1-2 тижні. Рішення кейсів студенти

представляють під час аудиторних занять. Окрім цього важливо, щоб викладач іноземної мови був у постійному контакті з викладачем фахової дисципліни, оскільки може бути потрібна детальніша консультація стосовно правильності вирішення кейсу.

В цьому контексті вважаємо за доцільне дати декілька практичних порад використання методу кейсів та проектів. Кейси та проекти слід використовувати зі студентами, які добре володіють іноземною мовою та мають базові знання зі спеціальності. Якщо проекти можна адаптувати певним чином для використання на перших курсах, то кейси, на нашу думку, доцільніше використовувати на останніх роках навчання. Це зумовлено тим, що для вирішення кейсу студентам необхідно мати певний рівень знань з фахових предметів. Також в обох випадках, методах проектів та кейсів, важливо, щоб студенти володіли іноземною мовою на достатньому рівні для висловлення власних думок.

Ми впровадили метод проектів та кейсів у студентів 3 та 4 курсів спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» протягом одного семестру. Опісля ми провели опитування, в якому оцінювали ефективність використання цих методів навчання професійної іноземної мови, відгуки студентів стосовно вдосконалення власних знань та навичок спілкування іноземною мовою. Результати опитування продемонстрували, що студенти охоче беруть участь у розробці проектів та вирішенні кейсів. Більшість студентів зазначили, що вони покращили комунікативні навички, навчилися працювати в команді, вдосконалили навички презентації, підвищили професійні навички, покращили навички пошуку, аналізу та систематизації необхідної інформації. Важливо зазначити, що усі студенти відзначали підвищення мотивації та зацікавленості до отримання нових знань та вмінь зі спеціальності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином метод проектів та кейсів є важливим та ефективним методом здобуття та вдосконалення професійної іншомовної комунікативної компетентності. Ці методи не лише вдосконалюють вміння професійного мовлення студентів, а й розвивають важливі соціально-комунікативні навички або, так звані *soft skills*. Незважаючи на те, що використання методу кейсів та проектів передбачає затрату значної кількості часу та ресурсів, вони можуть стати ефективним доповненням до процесу вивчення предмету «Іноземна мова за професійним спрямуванням».

Список бібліографічних посилань

- Альошина, 2012 – Альошина, О.М. (2012). Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*, 30–31(34–35): 242–247.
- Байдак, 2019 – Байдак, Л. (2019). Використання кейс-методу у навчанні іноземній мові студентів нефілологічних спеціальностей. *Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ*. (Суми, 19–21 квітня 2019 р.). Суми: СНАУ. С. 135.
- Годованець, 2014 – Годованець, Н. (2014). Проектний метод вивчення іноземної мови. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*, 31: 47–48.
- Гулько, Волошина, 2021 – Гулько І.В., Волошина О.В. (2021). Застосування кейс-методу в процесі викладання іноземної мови в умовах навчально-науково-виробничого комплексу «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум». *Інноваційна педагогіка*, 32(2): 75–79.
- Зоренко, Щербина, 2010 – Зоренко, І. С., Щербина, І. Ю. (2010). Використання проектного методу під час вивчення учнями англійської мови. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*, 7(9): 289–299.
- Коломінова, Роман, 2010 – Коломінова, О. О., Роман, С.В. (2010). Сучасні технології навчання англійської мови у початковій школі. *Іноземні мови: науково-методичний журнал*, 2: 40–47.
- Медкова, 2015 – Медкова, О.М. (2015). Кейс-метод як особливий вид навчального матеріалу. *Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов*: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 24 березня 2015). Retrieved from <http://interconf.fl.kpi.ua/node/1272>
- Науменко, 2018 – Науменко, У. В. (2018). Інноваційні методи навчання англійської мови у вищій школі в умовах модернізації. *Молодий вчений*, 3(1): 118–122.
- Ніколаєва та ін., 2015 – Ніколаєва, С.Ю., Борецька, Г.Е., Майер, Н.В., Устименко, О.М., Черниш, В.В. та ін. (2015). Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія. Київ: Ленвіт. 444 с.
- Романов, 2017 – Романов, І.Р. (2017). Метод-кейсів: перспективи використання у навчанні майбутніх правознавців англійської мови. *Молодий вчений*, 10: 529–534.
- Романов, 2018 – Романов, І. І. Умови застосування методу кейсів при навчанні іноземних мов. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 60(2): 98–102.
- Редько, 2011 – Редько, В. (2011). Інтерактивні технології навчання іноземної мови. *Рідна школа*, 8–9: 28–35.
- Сапожникова, 2015 – Сапожникова, О.М. (2015). Кейс-метод як засіб формування мовної компетенції. *Лінгвокультурний дискурс у парадигмі професійної освіти*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 5 березня 2015 р.). КНЕУ. Р. 355–359.
- Свириденко, 2016 – Свириденко, І. М. (2016). Інтерактивні технології і методи навчання іноземних мов на немовних факультетах. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*, 144: 455–458.
- Фоменко, 2019 – Фоменко, Т. (2019). Застосування кейс-методу під час вивчення іноземної мови в аграрних вишах. *Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії*: Збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка. Р. 209–211.
- Форостюк, 2020 – Форостюк, І.В. (2020). Кейс-метод як сучасна технологія викладання іноземної мови професійного спрямування. *Актуальні проблеми іноземної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні*: III Всеукраїнська науково-методична Інтернет-конференція (Луцьк, 26 березня 2020 р.). Р. 86–88. URL <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/39342>
- Щербина, 2014 – Щербина, С.В. (2014). Застосування проектного методу у викладанні іноземної мови у вищому навчальному закладі. *Наукові записки: збірник наукових праць. Серія: Філологічні науки; мовознавство*, 128: 519–522
- Akhmetova, 2019 – Akhmetova, G. (2019). Case study as an innovative method in foreign language teaching. *Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії*: Збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка. Рр. 93–95.
- Akridge, Harling, 1998 – Akridge, J., Harling, K. (1998). Using the case method of teaching. *Agribusiness*, 14: 1–14. doi: 10.1002/(SICI)1520-6297(199801/02)14:13.0.CO;2-8.
- Al-Mansour, Syed, 2014 – Al-Mansour, N.S., Syed, S.H. (2014). Introducing Case Study in Classrooms: A holistic approach to Language teaching. *Journal of Faculty of Languages & Translation*, 7(2): 159–186. Retrieved from <https://yarab.yabesh.ir/yarab/handle/yad/101636>
- Bonney, 2015 – Bonney, K. (2015). Case Study Teaching Method Improves Student Performance and Perceptions of Learning Gains. *Journal of Microbiology and biology education*, 16(1): 21–28. doi: 10.1128/jmbe.v16i1.846
- Davis, Wilcock, 2018 – Davis, C., Elizabeth Wilcock, E. (2018). Teaching Materials Using Case Studies. Retrieved from <https://edcuration.com/resource/vendor/595/Case%20Study.pdf>
- Fischer et al., 2008 – Fischer, J., Etain, C., Margarida, A., Elke, G., A., Lešnik, M. (2008). LCaS – Language case studies Teacher training modules on the use of case studies in language teaching at secondary and university level. A handbook. European Centre for Modern Languages. Council of Europe. Pp. 69. Retrieved from http://archive.ecml.at/mtp2/publications/2009_12_01_D4_LCaS_05_08_2008.pdf
- Guess, 2014 – Guess, A.K. (2014). A Methodology for Case Teaching: Becoming a Guide on The Side. *Journal of Accounting and Finance*, 14(6): 113–126.
- Merseth, 1991 – Merseth, K. (1991). The case for cases in teacher education. *AAHE*. P. 42.
- Nae, 2019 – Nae, N. (2019). Teaching English with the case method – a tentative approach. *Euromentor Journal*, 10(1): 25–38.
- Roell, 2019 – Roell, C. (2019). Using a Case Study in the EFL Classroom. *English Teaching Forum*, 57(4): 24–33. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=EJ1236098>
- Yadav, et al., 2007 – Yadav, A., Lundeberg, M., Deschryver, M., Dirkin, K., Schiller, N., Maier, K., Herreid, C. (2007). Teaching science with case studies: A national survey of faculty perceptions of the benefits and challenges of using cases. *Journal of College Science Teaching*, 37: 34–38.

References

- Alyoshyna, O.M. (2012). Modern methods and technologies of teaching foreign languages in universities. *Problems and prospects of the formation of the national humanitarian and technical elite*, 30–31(34–35): 242–247 [in Ukr.].
- Baidak, L. (2019). Use of the case method (case study) in teaching students foreign languages. *Materials of the scientific and practical conference of teachers, graduate students and students of the Sumy National*

- Agrarian University*. (Sumy, April 19–21, 2019). Sumy: SNAU. P. 135 [in Ukr.].
- Godovanets, N. (2014). The project method of learning a foreign language. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: Pedagogy. Social work*, 31: 47–48 [in Ukr.].
- Gunko, I.V., Voloshina, O.V. (2021). Application of the case method in the process of teaching a foreign language in the conditions of the educational-scientific-production complex "All-Ukrainian Scientific and Educational Consortium". *Innovative pedagogy*, 32(2): 75–79 [in Ukr.].
- Zorenko, I. S., Shcherbyna, I. Yu. (2010). The use of the project method during students' learning of the English language. *Actual problems of education and upbringing of people with special needs*, 7(9): 289–299. [in Ukr.].
- Kolominova, O.O., Roman, S.V. (2010). Modern technologies of teaching English in primary school. *Foreign languages: a scientific and methodical journal*, 2: 40–47. [in Ukr.].
- Medkova, O.M. (2015). The case method as a particular type of educational material. *Modern approaches and innovative trends in teaching foreign languages: Materials of the X International scientific and practical conference* (Kyiv, March 24, 2015). Retrieved from <http://interconf.fl.kpi.ua/node/1272> [in Ukr.].
- Naumenko, 2018 - Naumenko, U. V. (2018). Innovative methods of teaching English in higher education in the conditions of modernization. *A young scientist*, 3(1): 118–122. [in Ukr.].
- Nikolayeva, S.Yu., Boretska, G.E., Mayer, N.V., Ustyomenko, O.M., Chernysh, V.V., et al., (2015). Modern technologies of teaching foreign languages and cultures in general education and higher educational institutions: collective monograph. Kyiv: Lenvit. 444 p. [in Ukr.].
- Romanov, I.R. (2017). Case method: prospects for use in teaching future legal scholars of the English language. *A young scientist*, 10: 529–534 [in Ukr.].
- Romanov, I. I. Conditions for using the case method in teaching foreign languages. *Scientific journal of the NPU named after M.P. Drahomanova*, 60(2): 98–102. [in Ukr.].
- Redko, V. (2011). Interactive foreign language learning technologies. *Native school*, 8–9: 28–35 [in Ukr.].
- Sapozhnikova, O.M. (2015). The case method as a means of forming language competence. *Linguistic discourse in the paradigm of professional education: coll. materials for the International Science and Practice conference* (Kyiv, March 5, 2015). KNEU. P. 355–359 [in Ukr.].
- Svyridenko, I. M. (2016). Interactive technologies and methods of teaching foreign languages at non-language faculties. *Proceedings. Series: Philological sciences*, 144: 455–458 [in Ukr.].
- Fomenko, T. (2019). Application of the case method during the study of a foreign language in agricultural universities. *Foreign language in the professional training of specialists: problems and strategies: collection of abstracts of reports of the iii international scientific and practical internet conference*. Kropyvnytskyi: RVV Central State University named after V. Vynnychenko. Pp. 209–211 [in Ukr.].
- Forostyuk, I. V. (2020). The case method as a modern technology of teaching a foreign language professionally. *Actual problems of foreign language communication: linguistic, methodical and social-psychological: III All-Ukrainian Scientific and Methodical Internet Conference* (Luts'k, March 26, 2020). P. 86–88. Retrieved from <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/39342> [in Ukr.].
- Shcherbina, S. V. (2014). Application of the project method in teaching a foreign language in a higher educational institution. *Scientific notes: a collection of scientific papers. Series: Philological sciences; Linguistics*, 128: 519–522 [in Ukr.].
- Akhmetova, G. (2019). Case study as an innovative method in foreign language teaching. *Foreign language in the professional training of specialists: problems and strategies: Collection of abstracts of reports of the III International Scientific and Practical Internet Conference*. Kropyvnytskyi: RVV Central State University named after V. Vynnychenko. Pp. 93–95.
- Akridge, Harling, 1998 – Akridge, J., Harling, K. (1998). Using the case method of teaching. *Agribusiness*, 14: 1–14. doi: 10.1002/(SICI)1520-6297(199801/02)14:13.O.CO;2-8.
- Al-Mansour, Syed, 2014 – Al-Mansour, N.S., Syed, S.H. (2014). Introducing Case Study in Classrooms: A holistic approach to Language teaching. *Journal of Faculty of Languages & Translation*, 7(2): 159–186. Retrieved from <https://yarab.yabesh.ir/yarab/handle/yad/101636>
- Bonney, 2015 – Bonney, K. (2015). Case Study Teaching Method Improves Student Performance and Perceptions of Learning Gains. *Journal of Microbiology and biology education*, 16(1): 21–28. doi: 10.1128/jmbe.v16i1.846
- Davis, Wilcock, 2018 – Davis, C., Elizabeth Wilcock, E. (2018). Teaching Materials Using Case Studies. Retrieved from <https://edcuration.com/resource/vendor/595/Case%20Study.pdf>
- Fishcer et al., 2008 – Fischer, J., Etain, C., Margarida, A., Elke, G., A., Lešnik, M. (2008). LCaS – Language case studies Teacher training modules on the use of case studies in language teaching at secondary and university level. A handbook. European Centre for Modern Languages. Council of Europe. Pp. 69. Retrieved from http://archive.ecml.at/mtp2/publications/2009_12_01_D4_LCaS_05_08_2008.pdf
- Guess, 2014 – Guess, A.K. (2014). A Methodology for Case Teaching: Becoming a Guide on The Side. *Journal of Accounting and Finance*, 14(6): 113–126.
- Merseth, 1991 – Merseth, K. (1991). The case for cases in teacher education. *AAHE*. P. 42.
- Nae, 2019 – Nae, N. (2019). Teaching English with the case method – a tentative approach. *Euromentor Journal*, 10(1): 25–38.
- Roell, 2019 – Roell, C. (2019). Using a Case Study in the EFL Classroom. *English Teaching Forum*, 57(4): 24–33. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=EJ1236098>
- Yadav, et al., 2007 – Yadav, A., Lundeberg, M., Deschryver, M., Dirkin, K., Schiller, N., Maier, K., Herreid, C. (2007). Teaching science with case studies: A national survey of faculty perceptions of the benefits and challenges of using cases. *Journal of College Science Teaching*, 37: 34–38.

PODOLIAK Mykhailo

PhD in Pedagogy, Assistant Professor at the Department of the Ukrainian and Foreign Languages, Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies of Lviv

THE METHOD OF CASES AND PROJECTS IN THE PROCESS OF LEARNING A FOREIGN LANGUAGE UNDER PROFESSIONAL DIRECTION

Summary. A modern university should provide students with the necessary knowledge and skills. Among the basic skills of a contemporary specialist, we consider the ability to communicate in a foreign language at a

professional level. The ability to communicate on professional topics is difficult for foreign language teachers to solve using various modern teaching methods and practices. Among them, it is worth noting the process of pro-

jects and cases, which have recently been gaining more and more popularity worldwide and in Ukraine.

The purpose of the article is to determine the effectiveness of the case and project methods in learning a professional foreign language.

Project-based learning is not only a form of cooperative learning, but also its implementation widely uses the principles of a communicative approach to learning. The project method is not limited to communication between students. It also provides for the search, analysis, and systematization of information necessary for the implementation of the project. The project method consists of a joint group search, analysis, and systematization of the necessary information to solve the task or problem the teacher sets by creating an appropriate project.

The case method is also widely used in foreign language learning. A case is an event or situation that occurred in real life and was solved by relevant specialists; a vital nuance here is that this event or situation can be used in the educational process when training future specialists.

It was also decided to investigate students' feedback regarding using the method of projects and cases in

teaching the subject "Foreign language for professional direction." We consider these two methods in an organic symbiosis, each of which has a clear role but leads to a typical result. We defined the project method as explaining new material and the case method as controlling it. Using these two methods in combination, students acquire the necessary knowledge of a professional foreign language (learn professional terms, communicate, and make a presentation in a foreign language) and acquire and improve essential social-communicative skills or so-called soft skills. Projects and cases are an important and effective method of acquiring and enhancing professional foreign language communicative competence. These methods improve students' professional speaking skills and develop necessary social and communicative skills or Soft Skills.

Keywords: case method; project method; learning a foreign language; student motivation; effectiveness of training.

Одержано редакцією 23.07.2024
Прийнято до публікації 12.08.2024